

धर्मादीनारजस्वत्वमुक्तं तदेव रजो दर्शयति अपेति अपध्यानं फलाभिसंधिः निगूहनं दानभोगयोरप्रतिपादनं संप्रमोदः प्रीतिविशेषः स एव त्रिवर्गः स्वगुणवर्जितः सुतरां अगुणो दुर्गुणोऽपध्यानादिस्तेन वर्जितः सन् भूयः बहुतरं फलं चित्तशुद्धिद्वारा ब्रह्मानंदरूपं प्रयच्छतीति शेषः ॥ १० ॥ एवं पूर्वोक्तस्य प्रश्नत्रयस्योत्तरमुक्त्वा वर्तते च पृथक् पृथक् गिति चतुर्थप्रश्नस्योत्तरमिति हासमुखेनाह अत्रापीति ॥ ११ ॥ समयपर्ययं

अपध्यानमलो धर्मो मलो र्थस्य निगूहनं ॥ संप्रमोदमलः कामो भूयः स्वगुणवर्जितः ॥ १० ॥ अत्राप्युदाहरंती ममिति हासं पुरातनं ॥ कामंदकस्य संवादमांगरिष्ठस्य चोभयोः ॥ ११ ॥ कामंदकमृषिमासीनमभिवाद्य नराधिपः ॥ आंगरिष्ठो यप प्रच्छु कृत्वा समयपर्ययं ॥ १२ ॥ यः पापं कुरुते राजा काममोहबलात्कृतः ॥ प्रत्यासन्नस्य तस्य र्षे किं स्यात्पापप्रणाशनं ॥ १३ ॥ अधर्मं धर्म इति च योज्ञानादाचरेन्नरः ॥ तंचापि प्रथितं लोके कथं राजानि वर्तयेत् ॥ १४ ॥ कामंद उवाच यो धर्मार्थोपरित्यज्य काममेवानुवर्तते ॥ स धर्मार्थपरित्यागात्प्रज्ञानाशमिहार्छति ॥ १५ ॥ प्रज्ञानाशात्मको मोहस्तथा धर्मार्थनाशकः ॥ तस्मान्नास्तिकता चैव दुराचारश्च जायते ॥ १६ ॥ दुराचारान्यदाराजा प्रदुष्टान्न नियच्छति ॥ तस्मादुद्विजते लोकः सर्पाद्विश्रमगतादिव ॥ १७ ॥ तं प्रजानानुवर्तते ब्राह्मणानचसाधवः ॥ ततः संशयमाप्नोति तथा वध्यत्वमेति च ॥ १८ ॥ अपध्वस्तस्त्ववमतो दुःखं जीवितमृच्छति ॥ जीवेच्च यदपध्वस्तस्तच्छुद्धं मरणं भवेत् ॥ १९ ॥ अत्रैतदादुराचार्याः पापस्य परिगर्हणं ॥ सेवितव्या त्रयीविद्यासत्कारो ब्राह्मणेषु च ॥ २० ॥ महामना भवेद्दुर्मैविवहेच्च महाकुले ॥ ब्राह्मणांश्चापि सेवेत क्षमायुक्तान् मनस्विनः ॥ २१ ॥ जपेदुदकशीलः स्यात्स ततं सुखमास्थितः ॥ धर्मान्वितान्संप्रविशेद्बहिः कृत्वेह दुष्कृतीन् ॥ २२ ॥ प्रसादयेन्मधुरयावाचावाप्यथ कर्मणा ॥ तवास्मीति वदेन्नित्यं परेषां कीर्तयन् गुणान् ॥ २३ ॥ अपापोत्येवमाचारः क्षिप्रं बहुमतो भवेत् ॥ पापान्यपि हि कृच्छ्राणि शमयेन्नात्र संशयः ॥ २४ ॥ गुरवो हि परं धर्मं यंब्रूयुस्तं तथा कुरु ॥ गुरुणां हि प्रसादाद्द्वैश्रेयः परमवाप्स्यसि ॥ २५ ॥ इति श्रीमहाभारतेशांतिपर्वणिराजध० कामंदांगरिष्ठसंवादे त्रयोविंशाधिकशततमोऽध्यायः ॥ १२३ ॥ ॥ ७३ ॥ युधिष्ठिर उवाच इमे जनानरश्रेष्ठ प्रशंसंति सदा भुवि ॥ धर्मस्य शीलमेवा दौततो मे संशयो महान् ॥ १ ॥

र्यादाभंगं ॥ १२ ॥ प्रत्यासन्नस्य पश्चात्तप्तस्य ॥ १३ ॥ १४ ॥ अत्र आपस्तंबाच्च निदर्शनात् तद्यथा मे फलार्थं निर्मितेच्छायागंध इत्यनूत्पद्येते एवं धर्मं चर्यमाणमर्थाननूत्पद्यंत इत्येवं रूपद्वयोर्थकामाभ्यामविना भूतो र्थश्च कामेनाविना भूतः सर्वत्रास्ति परिशेषात् काम एव धर्मार्थो अतिक्रम्यास्ति तत्परं निदति यइति ॥ १५ ॥ १६ ॥ १७ ॥ १८ ॥ १९ ॥ एवं निदितस्य कर्तव्यमाह अत्रेति ॥ २० ॥ २१ ॥ २२ ॥ २३ ॥ २४ ॥ २५ ॥ इति शांतिप० रा० नै० भारतभा० त्रयोविंशाधिकशततमोऽध्यायः ॥ १२३ ॥ ॥ ७३ ॥ इमे जना इति शीलाध्यायः धर्मस्य कारणमिति शेषः ॥ १ ॥